

a teljesen száraz
kéregnek csersava

7. ugyanaz, 150-éves, Tonnából, agyagtalaj, É. oldal . . . 9,6%
8. ugyanaz, 160-éves, Volkenrodeből, mésztalaj, É. oldal 11,3 „
9. ugyanaz, 150—200-éves, Gothából, mésztalaj, É. oldal 10,2 „

Szükségesnek tartom t. olvasóimnak utólagosan megjegyezni, hogy a „Kiefer“ (erdei és fekete fenyőt) mindenütt fenyvernek neveztem.

Mikó Béla.

A községi erdők kezeléséről.

Alig van napjainkban tárgy, mely ellen annyi lenne a panasz, mint a községi erdők kezelése ellen. És valóban, a legtöbb községi erdőben rendetlenül is folyik a gazdálkodás. Sokan e miatt a népet, mások a politikai hatóságokat kárhoztatják, mint kikre a községi erdők felügyelete bízva van. Ugy látszik azonban, hogy az okot másutt kell keresni, még pedig és főleg a faizási szolgálat megváltásánál és az illető erdő átadásánál.

Nem nehéz belátni azt, hogy a köznép nem képes meghatározni az erdőhasználatnak évenkénti nagyságát; el kellene tehát az erdő átadásánál mindjárt rendelni, hogy a községi erdő egyelőre csak is azon mérvben használtassék, a mint azt az illető becselő, mint volt jobbágyilletőséget kiszámította. Ha pedig az ily becslés a czélnek meg nem felelne, arra kellene szorítani a községet, hogy a legrövidebb idő alatt készítessen törvényes hitelű szakértő által oly használati tervet, melyben az évi használat vagy ölekben, vagy pedig holdakban legyen megadva. Az első, t. i. ölekben kifejezett évi használat könnyebb ellenőrzés végett előnyösebb. Az ily használati tervnek egyik példánya azután az illető járásbíró kezében, mindig ellenőrzésül szolgálhatna.

Ily eljárás mellett nem hallanánk majd annyi panaszt, hogy a nép derűre borura pusztítja erdejét. A hol azonban pusztítja, ott panasz nem fog véget vetni a pusztításnak: a politikai hatóságokra való hivatkozás

pedig nem segíthet a bajon, mert azok, — miután kebelükben szakemberekkel nem bírnak, — használati terv nélkül e tekintetben semmit sem tehetnek; míg, ha ilyen lenne az illető szolgabíró kezében, minden panasztételre illetékes ítéletet hozhatna, mert csak azt kellene megítélnie, csakugyan annyi fát vagy annyi holdat vágott-e a község, mint a menyit a használati terv megenged.

A községet az erdő használatában joggal akadályozni nem lehet, nem szabad; mert végre csakugyan arra a célra van neki kihatolva. A holdakban, vagy fatömegben kifejezett évi használatot pedig, ezen úgy is kicsi legfeljebb egy pár száz holdat tevő területek számára, bár mely szakember rövid idő alatt és csekély pénzért ki fogja számítani. Ily terveket tudtunkkal már több tagosított község készítettett is magának. A mit az értelmesebb rész jó szántából meg tesz, arra a tudatlant vagy rossz akaratut rá kell kényszeríteni.

A községi erdők használatának szabályozására nézve nem szabad bevárni az időt, míg a törvényhozás e tekintetben rendelkezik, mert addig visszafótóthatlan megkárosítások történhetnek. Nézetünk szerint e tekintetben a megyének ideiglenesen rendelkezni nem csak joga van, de kötelessége is. Hogy addig is, — mint ezt több oldalról tanácsolták, — azon vidék uradalmi erdőtisztjeit kellene felkérni a községi erdőfelügyeletre, nem volna épen helytelen, de a kezdeményezést nem kell a néptől várni, hanem az eszme foganatosisát a megyének kellene elrendelni s avval a szolgabírákat megbízni. A nép nálunk — különösen a hol nincs a ki felvilágosítsa, — csak ott tesz valamit, a hol a felsőbbség szorítja arra.

A mi az egyesek által elkövetett kártételeket illeti, azok nem oly gyakoriak a községi erdőkben, mint azt hinnők. A nép egymás ellen való féltékenysége hatalmasan akadályozza ezt. A mi köztulajdon, abból mindent együttesen akar élvezni; ha valaki a közöshöz nyul, legyen az erdő vagy legelő, ott a feladás csakugyan el nem marad. Nagyobb nyomatókot kölcsönöz ennek azon körülmény, hogy a községek kártérítéseknel szigorubb árszabályt használnak, mint bár mely rendezett uradalom. Vétkes pajzánságból vagy bosszúból elkövetett megkárosítások ellen leg-

hathatosabb, bár csak praeservativ szer volna az, ha a községi iskolákban a természettudományokra nagyobb figyelem fordíthatnák. Ez a vallásosságot és erkölcsösséget is csak emelné, mert Isten dicsőségét ez hirdeti legjobban, és tiszteletre intve bennünket, érzésünket emeli és nemesíti.

Helyén valónak látom itt azon téves eljárást is felemlíteni, mit némely megyei tisztviselők gyakorolnak. Oly helyeken, ugyanis hol a község volt földesurától a legelőn állófákat, — tulajdonképen erdőt — vett át, oly kikötéssel, hogy azt megváltani köteles, — ha a rendes időre fizetni nem képes, engedélyt adnak a községnek a megye részéről, az erdőt levágni, hogy annak árából fizethesse a megváltási összeget. Ezért aztán érdemes volt megváltani! A ki tudja, hogy a községeknek az ily fa rendszeren a folyó áron számíttatott fel, s továbbá hogy évről évre még késedelmi kamatokat is kell fizetnie a megváltási összegtől, — a ki tudja hogy a községek az ily eladásoknál, a fa nagy mennyisége miatt, többnyire csak felét kapják meg azon összegnek, mit ők a volt földesurnak fizettek; az elképzelheti magának a községre háramló kárt és hátrányokat. Több ily esetet hozhatnék fel, és pedig a hol makk és gubacstermő erdőket taroltak le ily czélra, melyek körülbelöl egy évtized lefolyása alatt kifizették volna magukat. A földesuraság az egyezkedésnél a megbecsült famennyiség köbölét 7 ft-jával számította fel, a község pedig vevők hiányában 3 ft. 50—4 ft-jával prédálta el.

Nem jobb volna-e a népet ily esetekben felvilágosítani, hogy inkább csekély kamatra másutt vegyen fel pénzt p. o. a földhitelintézetből, a mi megyei ajánlat mellett nem járhatna sok nehézséggel. Tanácsot tehát a népnek s meglátjuk hogy az hajlandó minden jóra; a hol pedig a tanács nem használ ne mulasztászik el az illetők czélszerű intézkedéseket tenni, mert ez által jót tesznek vele s megóvják az elszegényedéstől, melybe napról napra mélyebben sülyed.

Podhradszky Endre.